

KIBRIS TÜRK EĞİTİMİ VE MİLLİ EĞİTİM ŞURASI 3-

ALİ NESİM

OKULLARIN GELİŞMESİ

Birinci Milli Eğitim Şurasının, barış hareketinin hemen arkasından yapılmış olması; güneydeki yurtttaşlarımızın kuzeyde toplanmış olmaları ve Türkiye'den "özel iskan nedeniyle" adaya gelen ailelerin yerleşimi Kıbrıs Türk Eğitimini geniş ölçüde etkilemiştir.

Nitekim 1975-76 öğretim yılı içerisinde:

6 anaokulda 19 öğretmen ve 501 öğrenci;

166 ilkokulda 590 öğretmen ve 17,355 öğrenci;

22 orta okul ve lisede 450 öğretmen ve 9,260 öğrenci; ve

5 Mesleki- Teknik Lisede 122 öğretmen ve 786 öğrenci bulunuyordu.

Anlaşıyor ki bunlardan 2,171 İlkokul, 340 ortaöğretim öğrencisi özel iskanla gelen ailelerin çocuklarıydı. Ancak bu rakamların ders yılı sonuna kadar %30 oranında artması tahmin edilmekteydi. (Başkan yardımcısı ve Kıbrıs koordinasyon kurulu başkanı Turhan Feyzioğlu'na ziyareti dolayısıyla hazırlanan muhtıradan)

DİĞER GELİŞMELER

Şuraya sunulan ek doküman 2 kitabına göre: 1976-77 öğretim yılında okullaşma oranı, öğrenci ve öğretmen sayılarına göre veriler şöyledir:

6 anaokulunda 585 öğrenci ve 19 öğretmen; 177 ilkokul'da 18,336 öğrenci ve 596 öğretmen olup; okullaşma oranı % 61.84; 10 lise ve 9 bağımsız ortaokulda 6,744 ortaokul ve 3,703 lise öğrencisi, toplam 515 öğretmen olup okullaşma oranı ortaokulda % 22.74; liselerde okullaşma oranı % 12.04; mesleki liselerde ise %3.47 durumundadır. Burada en çok dikkatimizi çeken ilkokullar hariç okullaşma oranının orta ve liselerde (hele mesleki liselerde) çok düşük olmasıdır. Ancak üniversitelere giden öğrenci sayısı oldukça yüksektir. Bunun ise nedeni Kıbrıslı öğrencilere özel kontenjanlar uygulanmasıdır. Bu nedenle o zamanki maarifçilerin tavsiyesi ile 1976-77 yılından itibaren üniversitelerde Kıbrıs'lı öğrencilere uygulanan kontenjanın kaldırılması istenmiştir.

BEŞ YILLIK KALKINMA PLANI VE EĞİTİM

Birinci kalkınma planı 1978-1982 yıllarını kapsamaktadır. Bu dönemde eğitim alanında çeşitli hedefler ortaya konmuştur. 1982-83 öğretim yılında eğitimdeki sayısal verileri ortaya koyarak kalkınma planının ne oranda gerçekleştiği hakkında bir fikir sahibi olalım :

9 özel anaokulunda 215 öğrenci, 12 öğretmen;

44 devlet anasınıfından 1,364 öğrenci, 44 öğretmen;

Anaokullarda okullaşma oranı % 18

165 ilkokulda 18,749 öğrenci 653 öğretmen; okullaşma oranı % 94 (yani İlkokul çağındaki çocukların yüzde 94'ü İlkokullara gitmektedir.

20 Ortaokulda 7,506 öğrenci ve 400 öğretmen; okullaşma oranı ise %66 seviyesindedir.

11 genel lisede 3,654 öğrenci ve 196 öğretmen; 10 mesleki lisede ise 2,096 öğrenci ve 281 öğretmen bulunuyordu. Liselerde okullaşma oranı ise % 50'dir. Yani 15-18 yaş gurubundaki çocukların yarısı bir okula gitmekte idi. 1982-83 öğretim yılında yüksek öğrenimde bulunan öğrenci sayısı 2,300 civarında olup bu kesimce okullaşma oranı % 19 seviyesinde bulunuyordu.

İKİNCİ KALKINMA PLANI EĞİTİM HEDEFLERİ

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşundan ve 23 Haziran 1985 seçimlerinden sonra kabul edilen bir yıllık geçiş programının arkasından ikinci 5 yıllık kalkınma planında yer alan "eğitim" hedefleri sadece okullaşma oranının artırılması noktasında yoğunlaşıyordu. Yani ilkokula başlayan öğrencilerin mümkün olduğu kadar çoğunluğunun lise sıralarında tutulması idi. Nitekim okul öncesi eğitimde %70'lik, ilkokullarda % 100'lük, Ortaöğretimde %80'lik ve yüksek öğretimde %30'luk bir kapsam öngörülmekteydi. Sadece mesleki teknik eğitime ağırlık verileceği vurgulanıyor fakat tüm öğrencilerin "nasıl" okullarda tutulacağı ve "ne gibi" programlar uygulanacağı planlanmış bulunmuyordu. Böylece Birinci Şura kararları hep "görünüm" olarak uygulanmaya çalışılıyordu. Aradan geçen 10 yıla yakın süreye rağmen 15 Mart 1982 tarihli hükümet programına "Eğitim Şurasına etkinlik kazandırılacaktır" gibi bir ifadenin konması gereği duyulmuştu.

II. EĞİTİM ŞURASI ÖNCESİ EĞİTİM

1990-91 öğretim yılı başında Kıbrıs Türk Eğitiminin şu noktaya ulaştığını görüyoruz: Devlete bağlı 158 anasınıfta 3,542 öğrenciyi 158 öğretmen eğitmekte olup okullaşma oranı % 68'e ulaşmış bulunuyordu. İlköğretimde ise 149 ilkokulda yüzde yüz okullaşma oranına göre 826 öğretmen 16,078 öğrenciyi eğitiyordu. Ortaokullarda ise okullaşma oranı % 93 olup 11,104 öğrenci ve 556 öğretmen bulunuyordu.

Genel liselerde okullaşma oranı % 45, mesleki liselerde % 25; toplam çağ nüfusunun % 70'i okullaşmış durumda bulunuyor, neticede 8,233 öğrenci liselerde öğrenim görüyordu. 1990 - 91 verilerine göre yüksek öğrenimde toplam 4,1 78 öğrenci bulunmakta idi ki bu çağ nüfusunun yaklaşık % 37'si demektir.

BAKAN'IN AÇILIŞ KONUŞMASI

Kıbrıs Türk Milli Eğitimin yapısı hakkında geniş bilgi vermekle söze başlayan Bakan Sn. Eşber Serakıncı, ... eğitim kademesinde "yapılmakta olan çalışmalar, planlanan çalışmalar ve sorunlar ve çözüm önerileri" gibi konularda çalışmalar yapacak olan komisyonların tüzük kurallarına göre oluşturulduğunu haber veriyor sözlerini şöyle bağlıyordu;

"KKTC 'de ekonomik ve sosyal birçok konuda gerçekten özellikle son 17 yılda önemli adımlar atılmıştır, Eğitim konuları da buna dahildir; ancak süratle değişen ve akıl almaz bir hızla gelişen teknoloji ile bilime baktığımız zaman bunların yeterli olmadığını görmekteyiz. İstenilen düzeye ulaşmak ve geleceğimizi garanti altına almak için bütün bu eserleri ellerine teslim edeceğimiz gençlerimizi en iyi şekilde yetiştirmek zorundayız. Netice olarak eğitimde bir reform ihtiyacı olduğu açıktır, bu sistemde olmalıdır, programda olmalıdır, öğretimde olmalıdır, üst yöneticilerde olmalıdır, teknolojiye olmalıdır, finansmanda olmalıdır ve zorunludur".

KOMİSYON ÇALIŞMALARI

17 -21 Haziran 1991 tarihinde toplanan II. Milli Eğitim Şurasında iki komisyonun oluşumu öngörülmüştür. Bunlardan birincisi ZORUNLU EĞİTİM, İkincisi ise ORTAÖĞRETİM komisyonu adını alıyordu. Birinci Komisyon İLKÖĞRETİM ve ORTAOKULLAR olmak üzere iki alt komisyona ayrılmıştı. İkinci komisyon ise "genel orta öğretim " ve "Mesleki Teknik Öğretim" olarak iki alt komisyona ayrılmıştı. Bu şekilde planlanan 4 komisyon önce kendilerine verilen HAZIRLIK DOKÜMANINDA belirlenen PROBLEM ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİ aralarında tartışmışlar ve daha sonra da bir araya gelerek "genel komisyon kararlarını içeren raporu" oluşturmuşlardır. Şüphesiz her komisyonda üyelerin önerdiği yeni problemler tartışılmış ve çözüm önerileri ortaya konmuş böylece genel kurulun gündemine getirilmiştir.

BAŞLICA ŞURA KARARLARI ve TEPKİLER

- 1- Eğitim süresinin artırılması ve öğretimin öğleden sonraları da sürdürülmesi;
- 2- Ortaokullarda sınıfta kalmanın kaldırılması, ve ortaokula devam mecburiyetini tamamlayan başarısız öğrencilere sertifika verilerek pratik meslek liselerine devam edebilmelerine olanak sağlanması;
- 3- Zorunlu eğitim dışında kalan özel statülü okulların (Kolejler gibi) vakıflara devredilerek paralı hale getirilmeleri;
- 4- Fen lisesi uygulamasının orta birinci sınıftan başlatılması;
- 5- Kolejlerde ve liselerde öğrencilerin amaçlarına göre lise birinci sınıftan branşlaşma getirilmesi ve bu doğrultuda ÖSS'ye yönelik müfredatların uygulanması.

KTÖS'ÜN TEPKİLERİ

Şura ön komisyon çalışmalarına rapor gönderen fakat atılmayan ve İlkokul öğretmenlerini temsil eden Kıbrıs Türk Öğretmenler Sendikası Şuranın açılış günü bir bildiri yayımlayarak Şuraya katılmama nedenlerini açıklıyordu, Siyasi partilerin, sendikaların birçoğunun, derneklerin, öğrencilerin, öğretmenlerin temsil edilmediğini, kısaca "Toplum meydana getiren tüm kesimlerin temsil edilmesi gerektiğine inanıyoruz" diyerek görüşlerini ortaya koyuyor ve bildiride "antidemokratik ve göstermelik eğitim şurasından çekildiğimizi kamuoyunun bilgisine getiriyoruz." görüşlerini öne sürmekte idiler.

Nitekim okulların açılması ile bakanlığın 12.50'de öğle paydosu yapılması kararına Sendika paydosun 12.30'da olması gerektiğini ve bunun kazanılmış bir bak olduğunu öne sürerek direniş başlatıyor ve bu direniş milletvekilliği ara seçimlerinin bitişine kadar sürdürüyordu.

BAKANIN ŞURA KAPANIŞ KONUŞMASI

İkinci Millî Eğitim Şurası komisyon kararlarının Şura genel kurulunda onaylanmasından sonra bir konuşma yapan M.E. ve K. Bakanı Eşber Serakıncı, her kesimden eleştiri beklediklerini ifade ile sevgi, saygı ve hoşgörü bilinci ile yola çıktıklarını ve öğrencilere de bu demokratik anlayışı vermeyi amaçladıklarını söylemiştir.

SONUÇ

Sn. Serakıncı Şura sonuçlarını şu şekilde ifade ediyordu... "eğitim sistemimizde, çoğu gereklerine, toplumumuzun yapısına ve özlemlerine uygun olarak yeni bir yapılanmaya ve sistem değişikliğine İhtiyaç vardır. İşte bu şurada aldığımız kararlar, getirdiğimiz öneriler, dilek ve temenniler bu ihtiyacın karşılanmasında bize yön verecektir, destek verecektir. Alınan Şura kararlarının uygulanmasında çocuklarımızın geleceği iyi, ülkesine ve ulusuna her bakımdan yararlı insanlar olarak yetişmeleri için, düzenlenecek reçetelerin, acı dahi olsa, gerekli olduğunun bilinci içinde sayın velilerimizin de bizlere destek vereceklerine olan güvencimi ifade etmek isterim.

Bakan, şura kapanış konuşmasını şu özlemi *dile* getirerek tamamlıyordu: "İnşallah gelecek asra, mevcut ekonomik ve siyasa tüm sorunlarını, arzulanan şekilde gidermiş ve bu arada eğitim sistemini de halkımıza layık olacak şekilde, tamamen modernize etmiş, eğitimde gerekli reformları yapmış, 21. yüzyıla, damgasını vurmak üzere hazırlanmış bir KKTC olarak girmiş olacağız. Bunu yürekten arzuluyorum ve inanıyorum."

Böylece 17 yıl aradan sonra 17-21 Haziran 1991 tarihlerinde yapılan şura noktalanıyor ve alınan kararlar doğrultusunda yeni bir çalışına dönemi başlamış oluyordu.

- SON -